

Človek, ki je prodal svet
melodrama za dobo apatije
Mitja Lovše

(c) 2014 Mitja Lovše

m_lovse@yahoo.com
070 977 937

DIALOG

Vidimo dve osebi - HANNAH ROBINSON, mlado žensko v poslovni obleki s pištolo v roki in HAVERJA RICKENBACHA, moškega v zaporniških oblačilih z zakritim obrazom ter priklenjenim na stol. Nasproti njega je še en stol, namenjen HANNAH. Ona hodi po prostoru in si pozorno ogleduje HAVERJA. Skuša biti mirna, a ji to ne uspeva. Koraki postajajo vse težji, nakar se ustavi. Stoji in obrne glavo proti HAVERJU ter ga gleda. Vdihne. Zatlači si pištolo za hlače. Odločno pristopi do njega in vzame kapuco iz njegovega obraza. Vidimo obraz ostrih potez in težko določljive starosti. Lahko jih ima 30, lahko 50. HAVER ne trzne.

HANNAH ROBINSON
Pozdravljeni!

HAVER počasi usmeri svojo glavo proti njej. Njegov pogled je izjemno miren.

HANNAH ROBINSON
Kako ste kaj?

HAVER je še naprej miren.

HAVER RICKENBACH
Dobro.

HANNAH ROBINSON
Bi kaj pili? Čaj, kavo?

HANNAH se pri sebi namuzne.

HAVER RICKENBACH
Čaj.

HAVER obrne glavo po prostoru.

HAVER RICKENBACH
Ga bom dobil?

HANNINO muzanje se spremeni v nasmešek.

HANNAH ROBINSON
Samo vljudna sem.

HAVER RICKENBACH
Od vljudnosti se človek ne odžeja.

HANNAH ROBINSON
Mednarodno tožilstvo.

HANNAH se usede na svoj stol. Nagne se naprej in sklene roke.

HANNAH ROBINSON
Torej...Haver Rickenbach.

HAYER RICKENBACH
Odlična dikcija.

HANNAH ROBINSON
Gotovo se sprašujete...

HAYER RICKENBACH
Gospodična, vaše ime.

HANNAH ROBINSON
Itak sva se že videla.

HAYER RICKENBACH
Slab sem z obrazi.

HANNAH ROBINSON
Del ekipe sem.

HAYER RICKENBACH
Tožilka.

HANNAH ROBINSON
Asistentka.

HAYER s pogledom strelja HANNAH.

HAYER RICKENBACH
Kurirka.

HANNAH ROBINSON
Imam več pooblastil.

HANNAH se odkašlja in sledi majhna pavza.

HANNAH ROBINSON
Hannah Robinson.

HAYER RICKENBACH
Dal bi vam roko.

HANNAH ROBINSON
Kdaj drugič.

HAYER RICKENBACH
Nisem kužen.

HANNAH ROBINSON
Ste.

HAYER se začudi.

HANNAH ROBINSON
Dosti se jih je našlo vaših misli.

HAYER RICKENBACH

Koliko od teh ste pa že ujeli in ozdravili?

HANNAH vstane iz stola in gre za njega ter se prime za naslonjalo.

HANNAH ROBINSON

Dosti.

HAYER RICKENBACH

Recite, da jih pozdravljam.

HANNAH ROBINSON

Niste jim najbolj všeč.

HANNAH začinja hoditi okoli HAYERJA in njenega stola ter ga pri tem ves čas gleda.

HAYER RICKENBACH

Bil sem dober šef. Dal sem ji to, kar so potrebovali in za to je bilo treba kdaj puščati kri.

HANNAH ROBINSON

Tale kdaj je bil kar pogost.

HAYER RICKENBACH

Za vas dolgo časa ne.

HANNAH ROBINSON

Opozarjali smo vas.

HAYER RICKENBACH

Ne od začetka.

HANNAH ROBINSON

Nismo imeli kaj.

HAYER RICKENBACH

Niste imeli koristni.

HANNAH ROBINSON

Kakorkoli, tukaj ste.

HAYER RICKENBACH

Na izjemno udobnem stolu.

HANNAH ROBINSON

Lahko bi bil še bolj, a se držimo pravil.

HAYER RICKENBACH

Teh istih, ki so me spravila sem?

HANNAH ROBINSON

Tudi vi ste se jim obvezali.

HAYER RICKENBACH

Me prav zanima, kakšen je njihov srd.

HANNAH ROBINSON

Všeč vam bo.

HAYER RICKENBACH

Komaj čakam.

HANNAH ROBINSON

(odločno)

Ko že govorimo o čakanju, je bila pot mirna?

HAYER RICKENBACH

Nič posebnega.

HANNAH ROBINSON

Nobenih pritožb?

HAYER RICKENBACH

Vse je bilo monotono. Lahko bi dali več barve.

HANNAH ROBINSON

Celo letalo ste imeli samo zase.

HAYER RICKENBACH

Ni bilo največje, kar sem jih imel.

HANNAH ROBINSON

S tistim ne morete iti, zasegli so ga.

HAYER RICKENBACH

Lepa parafraza za razstrelili so ga.

HANNAH ROBINSON

(obžalujoče)

Lahko bi bilo drugače.

HAYER RICKENBACH

Bela zastava mi ne pristoji.

HANNAH ROBINSON

Kdaj bi jo lahko izobesili.

HAYER RICKENBACH

Našli ste me, ni imelo smisla.

HANNAH se ustavi.

HANNAH ROBINSON

Ste upali na zmago?

HAYER RICKENBACH

Druge možnosti ni.

HANNAH ROBINSON

In vendar sedite tukaj.

HAYER RICKENBACH

Dobro opažate.

HANNAH ROBINSON

Čisto sami.

HAYER RICKENBACH

Prostor ni primeren za druženje.

HANNAH ROBINSON

Sploh ni temu namenjen.

HAYER RICKENBACH

Točno tako, to je studio za kviz.

HANNAH ne ve točno, kako naj reagira.

HANNAH ROBINSON

Prosim?

HAYER RICKENBACH

Kaj dobim, če odgovorim na vsa vprašanja pravilno?

*HANNAH se ponovno namuzne in spet pričinja
hoditi okoli HAYERJA ter svojega stola.*

HANNAH ROBINSON

(rogajoče)

Bonus točke.

HAYER RICKENBACH

Škoda, pričakoval sem toaster.

HANNAH ROBINSON

Ste lahko resni?

HAYER RICKENBACH

Zdajle sem. Rad imam opečenec.

HANNAH ROBINSON

Pred ali po bitki?

HAYER RICKENBACH

Vmes. Ko ne veš, kako se bo obrnilo, te zagrabi
lakota.

HANNAH ROBINSON

Da, vojna je primeren čas za malico.

HAYER RICKENBACH

Spoznavate modrosti velikih mojstrov. Daleč boste
prišli.

HANNAH ROBINSON
Tako kot vi.

HAYER RICKENBACH
Vaši komplimenti so balzam za moja ušesa.

HANNAH ROBINSON
Vaši odgovori pa sol na moje rane.

HAYER RICKENBACH
Tudi sam jih imam...od okovov.

HANNAH ROBINSON
Poznate protokol.

HAYER RICKENBACH
Ne morem si pretegniti rok.

HANNAH ROBINSON
Imate še noge.

HAYER RICKENBACH
Ne morem hoditi po prostoru.

HANNAH ROBINSON
To je nagrada.

HAYER RICKENBACH
Poslali ste me v oslovsko klop?

HANNAH ROBINSON
(nejevoljno)
Ne.

HAYER RICKENBACH
Potem sem pa postal vaški bebec.

HANNAH ROBINSON
(bolj nejevoljno)
Ne.

HAYER RICKENBACH
Grešni kozel?

HANNAH ROBINSON
(še bolj nejevoljno)
Ne.

HAYER RICKENBACH
Gost vašega hotela?

HANNAH se mu zakadi v obraz.

HANNAH ROBINSON
(jezno)
TO NI IZLET!

Sledi pavza med katero se HANNAH umakne ter umiri, medtem ko ji HAVER sledi z očmi. Ne umakne jih iz nje in njen izraz je narejeno hladen, kajti majhni trzljaji izdajajo njen nemir.

HANNAH ROBINSON
To ni izlet.

HANNAH hodi še bolj stran od njega.

HAVER RICKENBACH
Spominja me na enega.

HANNAH ROBINSON
A?

HAVER RICKENBACH
Bil sem na Malti. Veste, kje je to?

HANNAH se obrne, gre proti svojemu stolu in se ponovno nasloni na njegovo naslonjalo.

HANNAH ROBINSON
Imela sem predmet geografije na srednji.

HANNAH ostane na svoji poziciji in pozorno posluša njegovo zgodbo. Med njo postaja vse bolj zamišljena.

HAVER RICKENBACH
Torej ne. Ko sem bil tam, sem se večkrat potepal po zapuščenih ulicah. Takrat se počutim...kakor da sem edini preživeli. Sam v svojih mislih. A enkrat jih je prekinilo močno vreščanje. Pogledal sem naokoli in nič. Toda kriki niso prenehali. Postajali so vse močnejši. Hotel sem se jim umakniti, toda želel sem videti njihov izvor. Radovednost me je gnala do njih in videl sem moškega mrkega pogleda, ostrih potez in, po izgledu sodeč, pripadnika nižje vrste človeštva, ki je mlatil svojega bernardinca. Njegov pes je bil zadihan in krvav - običajna kombinacija zame. V moji vasi so bili to vsakodnevni pojavi. Doma sem šel mimo in pustil usodi svojo pot. Toda ko sem to videl v baje bolj naprednem kraju nisem vedel, kako in kaj. Hotel sem iti do osebka in ga ustaviti, a je žival prej nehala dihati. Pri tem je imela odprte oči, uperjene vame.

HANNAH gleda v tla.

HAVER RICKENBACH
Preostanek oddiha sem preživel po kavarnah in galerijah.

HANNAH ROBINSON
In ko ste se vrnil?

HAYER RICKENBACH
Prenehal sem se zadrževati po teh krajih praznega govoričenja.

HANNAH prikima in se dvigne od stola.

HANNAH ROBINSON
Dostikrat so zadušljivi, da.

HAYER RICKENBACH
Dajejo iluzijo svobodomiselnosti in občutek superiornosti...

HANNAH ROBINSON
V bistvu pa gremo tam, da spravimo minljivost v pozabo.

HAYER RICKENBACH
Osebne izkušnje?

HANNAH se usede na svoj stol.

HANNAH ROBINSON
Vsi moji kolegi...no, bila je ena izjema, torej, ampak...precej je takih. Vedo veliko, a ne želijo pokazati. Rajši se umaknejo v interne šale.

HAYER RICKENBACH
Prazne lupine, ki se drznejo definirati kot intelektualci.

HANNAH ROBINSON
Ne bi šla tako daleč.

HAYER RICKENBACH
Ampak moti pa vas?

HANNAH ROBINSON
Da, samo...oni so že od nekdaj taki.

HAYER RICKENBACH
Spremeniti jih nočete?

HANNAH ROBINSON
Za kaj takega rabiš...

HAYER RICKENBACH
Svobodo?

Nerodna pavza, med katero bi HANNAH kaj rekla, a se nič ne spomni, nakar...

HANNAH ROBINSON
Odprla bi okno.

HAYER se posmehljivo razgleda po prostoru.

HAYER RICKENBACH
Gre za tista nevidna, o katerih sem toliko slišal?

HANNAH ROBINSON
Prezračiti bi bilo treba.

HAYER RICKENBACH
Malo se razgibati.

HANNAH vstane in žuga HAYERJU.

HANNAH ROBINSON
Točno, samo vam tega ni treba.

HAYER RICKENBACH
Toda moje telo zahteva prekrvavitev.

HANNAH hodi okoli HAYERJA in ga sploh ne pogleda, ko se pogovarja z njim.

HANNAH ROBINSON
Begosumen ste.

HAYER RICKENBACH
Ali sem videl vhod v ta...bunker? Ne. Ali bi lahko kam pobegnil? Malo verjetno. Ali imam željo po tem? Nikakor. Rad bi pa slišal odmev svojih korakov ter plosk mojih rok.

HANNAH ROBINSON
Zakoni...

HAYER RICKENBACH
Pogosto ne priznavajo narave, se strinjam z vami, toda dovolite mi priznanje.

HANNAH se ustavi.

HAYER RICKENBACH
Ni mi jasno, katero alinejo bi onečastila s tem, če bi mi dovolili telovadbo.

HANNAH postane nervozna.

HANNAH ROBINSON
Spregledali ste jo.

HAYER RICKENBACH
Ne verjamem. Pogoltnil sem vse odstavke vseh možnih pravov in na nobenem ni najina situacija zavedena. Še več, sploh ni dovoljena.

HANNAH ROBINSON
Prej vam je bilo še v redu.

HAYER RICKENBACH
Pričakoval sem vaš popravek, ker ste tožilka. A ne, asistentka ste.

HANNAH se z roko pogladi po vratu.

HAYER RICKENBACH
Gospodična, nisem neumen. Vem, da razsodbe jutri ne bo.

HANNAH v sramu pogleda stran od njega.

HAYER RICKENBACH
Rabite še določene odgovore in lahko vam jih dam. Vendar pri tem nočem biti govoreči kip.

HANNAH počasi premakne proti svojo glavo proti njemu.

HANNAH ROBINSON
Rajši vas imam takole. Brez kovine sva na istem.

HAYER RICKENBACH
Ali si nisva enaka?

HANNAH ROBINSON
(sarkastično)
Da, zrcalni sliki sva.

HAYER RICKENBACH
Vam ni všeč, kar vidite? Potem nima smisla, da nadaljujete. Hočem nazaj.

HANNAH ROBINSON
Ne morete iti, dokler nam ne...

HAYER RICKENBACH
Vi meni, jaz vam.

HANNAH ROBINSON
Ne.

HAYER RICKENBACH
Potem pa nič.

HANNAH ROBINSON
Prav.

HANNAH stoji pri miru in HAYER jo gleda. Sledi pavza, med katero se oba samo gledata in čakata, kdo bo trznil. HANNAH je tista, ki to naredi, kajti nameni se proti izhodu in ko je že tam, se ustavi, pogleda nazaj in gre počasi pred HAYERJA.

HANNAH ROBINSON
Vse mi lahko poveste.

HAYER RICKENBACH
Ne takole.

HANNAH ROBINSON
Ne smem vas...

HAYER RICKENBACH
Morate, če želite rešiti, kar se rešiti da. Zato ste tukaj.

HANNAH gleda v tla.

HANNAH ROBINSON
Da.

HAYER RICKENBACH
Ker vam lahko dam vse.

HANNAH ga pomiljujoče pogleda.

HAYER RICKENBACH
Seveda, samo dovolite mi delček gibanja.

HANNAH stoji in ga še naprej gleda.

HAYER RICKENBACH
Lisice.

HANNAH se ne premakne.

HAYER RICKENBACH
Gospodična, če se ob meni bojite smrti, vedite, da ste v starosti, ko bi bila vaša še tragedija in ne statistika. Sam imam rajši številke.

HAYER je isti kot prej.

HAYER RICKENBACH
Ergo?

HANNAH pristopi do njega in se nagne, da mu zabrusi v obraz.

HANNAH ROBINSON
Če se karkoli zgodi...

HAYER se nagne naprej.

HAYER RICKENBACH
Bi se že. A se je?

HANNAH se odpravi za HAVERJA. Vzame ključe iz žepa in najprej ji padejo po tleh. Pogleda HAVERJA, nakar pogleda še ključe in jih pobere. Loti se lisic. Najprej desna, nato leva. HAVER dvigne obe roki predse ter si prikima. HANNAH se postavi pred njega.

HANNAH ROBINSON
Končno lahko začnemo.

HAVER RICKENBACH
Še prej pa...

HAVER zelo hitro vstane in HANNAH se v strahu odmakne od njega ter z levo roko seže tam, kjer je pištola. HAVER takoj ko stoji, začinja plesati. Pri tem tudi ploska in brunda. HANNAH ga zmedeno gleda. HAVER se ne zmeni za njo in ostane v svojem. Pleše okoli prostora. Vmes se parkrat ustavi ter pokaže proti HANNAH, nakar čaka na njen odziv. Ker ga nikoli ni, nadaljuje. Konča na sredini prostora, kjer pade po tleh in imitira zvok navdušene publike.

HAVER RICKENBACH
Hvala, hvala lepa.

HAVER vstane.

HANNAH ROBINSON
Ste se razgibali?

Pogleda proti HANNAH.

HAVER RICKENBACH
Kot provansalski vetrič.

HANNAH ROBINSON
(naveličano)
Da ali ne bi zadostoval.

HAVER RICKENBACH
Da.

HANNAH se nameni k stolu, a jo na poti do tja ustavi HAVER z naslednjim stavkom.

HAVER RICKENBACH
Stal bom.

HANNAH ROBINSON
Ves čas?

HAVER RICKENBACH
Stoli mi niso všeč.

HANNAH ROBINSON
V redu.

HANNAH ROBINSON se usede.

HAYER RICKENBACH
Kar tako?

HANNAH ROBINSON
Ne sledim.

HAYER RICKENBACH
Me ne preseneča.

HAYERJEVE ustnice grede v velik nasmeh, nakar se postavi za svoj stol in prime za naslonjalo.

HAYER RICKENBACH
Koliko ustrezam?

HANNAH ROBINSON skomigne z rameni.

HAYER RICKENBACH
Vašim predstavam o meni.

HANNAH ROBINSON
Brez njih sem bila.

HAYER odkimava.

HAYER RICKENBACH
Užaljen sem. Za mlado žensko, vaše inteligence, da ne poseduje toliko širine za izoblikovanje vsaj malenkostne sodbe o kom drugem...

HANNAH ROBINSON
Starši so mi rekli, da videz lahko vara.

HAYER RICKENBACH
(očitajoče)
To bi se morali sami naučiti!

HANNAH ROBINSON
Moram povedati?

HAYER RICKENBACH
Nimate nič?!

HANNAH ROBINSON
Dobro, zdite se mi...presenetljivo človeški.

HAYER RICKENBACH
A tako?

HANNAH ROBINSON
Precej sem izvedela o vas in....

HAYER vdre v osebni prostor HANNAH.

HAYER RICKENBACH

(navdušeno)

Resno? Povejte mi, prosim.

HANNAH se malenkostno zleze vase.

HANNAH ROBINSON

Poznate svojo zgodbo, ni mi je treba ponavljati.

HAYER ji odvzame še več osebnega prostora.

HAYER RICKENBACH

Rad bi jo slišal iz vaših ust.

HANNAH ROBINSON

Razlog?

HAYER gre nazaj in HANNAH se nagne naprej.

HAYER RICKENBACH

Vas ni bilo zraven in imate objektiven pogled na stvari. Želim ga izkusiti.

HANNAH ROBINSON

V redu.

HAYER začanja stopati okoli njenega in njegovega stola. Pozorno posluša njene besede in opazuje njene kretnje.

HANNAH ROBINSON

Šlo je samo za dejstva. Kmečka družina, dokončan študij mednarodnih odnosov, ogromno priznanj tekom študija, več let priložnostnih del, poskusi pisateljstva, članstvo v večih strankah, izgon iz večine teh strank, ustanovitve lastnega gibanja...

HAYER RICKENBACH

Kaka grda beseda! Gibanje! Uporabljajte raje organizacija.

HANNAH ROBINSON

Gibanje, pardon, organizacija je bila sprva majhna, par 10 ljudi. Zavzemali ste se za odpravo ljudi nižje vrste. Nikoli niste določili na koga je to letelo.

HAYER opravi še par korakov, nakar se ustavi in premisli.

HAYER RICKENBACH

Vsak od nas je lahko pripadnik nižje vrste.

Izraz na obrazu HANNAH ROBINSON kaže nerazumevanje.

HAYER RICKENBACH

To so ljudje, ki zavračajo svoj potencial in se umaknejo v povprečnost svoje okolice. Tega je bilo, ko ste bili še mladi, neprimerno več. Vsi so bili hlapci pričakovanj.

HAYER nadaljuje s svojim marširanjem.

HANNAH ROBINSON

Zato ste napadali univerze?

HAYER RICKENBACH

Ne, samo študentske funkcionarje in profesorje.

HANNAH ROBINSON

Bodoče ter sedanje intelektualce.

HAYER se globoko zasmеji.

HAYER RICKENBACH

Ni vsak srečnej, ki je odkril vhod v fakulteto in slovar tujk, intelektualec. Dosti jih je tam za dekoracijo. Nadaljujte.

HANNAH ROBINSON

Zaradi stališč ste dobivali vse več podpornikov. Različnih prepričanj, če smem dodati. Sprva vas ni nihče jemal resno, za vse ste bili vaški bebec, ki je obiskoval zastonj tečaj retorike...

HAYER zapoka s členki.

HAYER RICKENBACH

Nakar...

HANNAH ROBINSON

Nakar se je zgodila zasedba študentskih domov. Vaši so zaprli izhode študentom in so vsakega, ki je hotel oditi, pretepli. Hoteli ste opozoriti na vzdrževanje obstoječega sistema s strani univerz. Posredovati je morala policija.

HAYER navdušeno prikima.

HANNAH ROBINSON

Niste se dobro odzvali in končalo se je s parimi žrtvami.

HAYER se obrne smeje proti HANNAH.

HAYER RICKENBACH

Taka je uradna verzija dogodkov, neuradna ji je podobna, živ dolgčas, a hvala policiji - večina preminulih, če ne kar vsi, je bila odvečno breme.

HAYER nadaljuje s svojim stopanjem in vse bolj pozorno posluša HANNAH.

HANNAH ROBINSON

Znašli ste se v zaporu in vaš sloves je rasel. Vse več se je govorilo o vaših idejah o preurejeni družbi ter mnogi so se zavzemali za vašo izpustitev. Diplomati, ambasadorji in akademiki. Govorili so celo o Nobelovi nagradi.

HAYER RICKENBACH

Dober glas seže v deveto vas, dober PR pa še dlje.

HANNAH ROBINSON

Zaradi pomanjkanja dokazov ste kmalu zapustili celico. Vaši so vmes ustanovili stranko in postali ste predsednik. Shodi so bili množični. Eden največjih je bil na Trgu miru, ki je bil zaseden do zadnjega kotička. Vsi so vas hoteli slišati.

HAYER se ustavi sredi njenega opisa, ker si zamišlja situacijo, o kateri HANNAH govori, in se začne obnašati, kakor da je res tam na govorniškem odru.

HAYER RICKENBACH

(gromovniško)

Ljubi moj narod! Nahajamo se pred pomembno prelomnico naše zgodovine. Ko vas bodo nekoč spraševali, kje ste bili v tem trenutku, boste lahko s ponosom rekli, da ste bili na pravi strani! Že dlje opažam, da se nas bojijo. Očitajo nam naivnost in samozagledanost, a to, ljubi moji narod, je samo njihov strah pred spremembami. Želijo si istega, ker jim je dalo vse, kar imajo. Da, njim je dalo vse, a nam nič! Še drobtinic ne! Mi smo odvisni od njihove miloščine, vendar oni nimajo želje po razdajanju, ampak po ohranjanju svojih dobrin. Toda vse se mora končati, takšen je red stvari in privilegiji peščice bodo kmalu postali pravica vseh. Vi vsi ste, kakor vidim, istih mislih ter zato, ljubi moj narod, boste podrli nas ter izvedli največjo revolucijo v naši ubogi državi. Dajte mi štiri leta in potem bomo začeli živeti kot ljudje.

HAYER si prikima in pogleda proti HANNAH, ki nemo gleda predse.

HAYER RICKENBACH

Cicero bi ubijal za tak govor.

HAYER vzame iz svoje obleke škatlico cigaret z vžigalnikom. Še zmeraj kroži okoli nje ter jo pozorno posluša.

HANNAH ROBINSON

Volitve ste izgubili, bili ste drugi, nakar so šli vaši možje šli v parlament in ga zasedli. Vas ni bilo, delali ste se, kakor da se distancirate od tega, toda kmalu se je videlo, da je to le izraz

(MORE)

HANNAH ROBINSON (cont'd)

vašega načrta. Vstopili ste noter in dali ste vsem v možnost. Ali umrejo ali pa pridružijo? Vsi so vam pritrdili. Konca leta ni nihče dočakal.

HAYER kadi in HANNAH se ozre k njemu, nakar se takoj predse. Kmalu se spet obrne nazaj k njemu, ker opazi cigareto. Vstane ter steče do njega.

HANNAH ROBINSON

Kje ste dobili cigarete?!

HAYER ji pokaže škatlico.

HAYER RICKENBACH

Boste?

HANNAH ROBINSON

Kako ste jih prinesli sem?!

HAYER RICKENBACH

Čarovnija.

HANNAH ne ve, kaj bi naredila s svojimi rokami.

HANNAH ROBINSON

Glejte, kršite zakon.

HAYER RICKENBACH

Mi boste dali še 10 let?

HANNAH ROBINSON

Bi lahko ugasnili?

HAYER povleče cigareto in pihne dim.

HANNAH ROBINSON

Bi lahko...prosim?

HAYER kima z glavo.

HAYER RICKENBACH

Bi.

HAYER si vtakne cigareto v usta. HANNAH si začne narahlo gristi ustnico, nakar prime za škatlico cigaret. Ruvata se zanjo in nihče se noče vdati. Enkrat je škatlica bliže njej, drugič njemu. Njej njemu, njej njemu, njej njemu. Kar naenkrat se škatlica znajde v HANNINIH rokah, a pri tem se ji HAYER približa. Njegov obraz gleda proti njej. HANNAH otrpne. Odkoraka stran od njega, a on ji prekriža pot. Ponovno se ujameta s pogledi. HAYER počasi povleče cigareto in ji v obraz pihne dim. HANNAH mu vrne cigarete in HAYER gre s hrbtom obrnjen stran od nje. HANNAH se v jezi nase prime za tilnik.

HAYER RICKENBACH

Torej...pobil sem parlamentarce in sledila je zlata doba.

HANNAH ROBINSON

Vi?

HAYER RICKENBACH

Koliko pa dobim za to? Dve leti?

HANNAH ROBINSON

Zdeli ste se nam sumljivi...

HAYER se obrne proti njej in se ji posmehuje.

HAYER RICKENBACH

Trupla brez glav so bila premalo očitna.

HANNAH ROBINSON

Nikakor ne...

HAYER RICKENBACH

Masovna epidemija srčnega infarkta se vam je zdela bolj logična možnost.

HAYER RICKENBACH jo pogleda izpod čela.

HANNAH ROBINSON

Govorili ste o zlati dobi.

HAYER RICKENBACH

Ne zamenjajte teme, gospodična.

HANNAH ROBINSON

Navezujem se na vaše besede.

HAYER se ji približuje, HANNAH se mu umika. V bistvu deluje, kakor da se lovita med stoloma.

HAYER RICKENBACH

Znate poslušati, a vseeno - zakaj vaših sil ni bilo že takrat tam?

HANNAH ROBINSON

Od kdaj jih jaz predstavljam?

HAYER RICKENBACH

Odkar se poznavata. Premalo se zavedate svojih nalog. Tipično. Tako kot so se jih oni. Poklal sem celo politično garnituro, a nihče se ni oglasil.

HANNAH ROBINSON

Niso vedeli.

HAYER RICKENBACH

Dajte no, odgovor je bolj preprost - ni se jim dalo.

HANNAH ROBINSON
Niste še bili nevarni.

HAYER RICKENBACH
(posmehljivo)
Laska mi vaše zaupanje.

HANNAH ROBINSON
Zakaj jih omenjate?

HAYER RICKENBACH
Jih ne bi smel?

HANNAH ROBINSON
Tukaj niste zaradi njih!

HAYER RICKENBACH
Ampak zaradi poslancev.

HANNAH ROBINSON
Ne, zaradi drugih žrtev!

HANNAH je po izrečenem stavku zmedena.

HAYER RICKENBACH
Aha, drugih. Tistih večvrednih za vas?

HANNAH ROBINSON
Tega nisem mislila.

HAYER RICKENBACH
Zato niste posredovali. Naši birokrati so bili
naključni, čeprav so tudi oni imeli svoja življenja.
Recimo Herbert Heier. Se ga spomnite? Poznal sem ga
iz faksa.

Oba se ustavita.

HANNAH ROBINSON
Minister za obrambo?

HAYER RICKENBACH
Bolj slab, ker se ni znal braniti. Bilo mi je težko,
a je moral iti. Ker sem pošten, sem sam opravil delo.

HANNAH se namršči.

HAYER RICKENBACH
Bil je deževen večer, šla sva v krčmo Pri belem
zajcu. Imela sva jo čisto zase. Prednosti moje
takratne službe.

*HAYER se zasmеji, a HANNAH se ne odzove povabilu
na smeh.*

HAYER RICKENBACH

Tam sva naročila vsak svoje. On pivo, jaz konjak. Povedal sem mu, da žal ne moreva več tako. Ne more svojim prijateljem - tako med nama, moral bi izbirati boljše - omenjati, kako bi me rad vrgel iz oblasti, nakar mi javno obljublja zvestobo, tako se ne spodobi. On mi je odvrnil: 'Hayer, rad bi bil na tvoji strani, ampak tvoje ideje so čudne. Govoriš na primer o aretaciji klošarjev pa o javnem bičanju za smetenje po tleh.' Poudarili sem da je to res, ampak ga moledoval, naj pomisli, kako bodo mesta bolj čista. 'Toda ljudje se upirajo. Hočejo staro državo.' je protestiral. Nihče ni rekel, da nam bo vsak kimal. 'Vendar to z izgonom znanstvenikov...' In tako naprej, in tako naprej bla bla bla. Za vsak dober argument mi je dal pičle protiargumente. Enkrat sem se mu opravičil in šel na stranišče. Pri belem zajcu so imeli lepa, čeprav so najbrž zdaj zbombardirana.

HANNAH ROBINSON

Je krčma v prestolnici?

HAYER RICKENBACH

Da.

HANNAH ROBINSON

Potem so.

HAYER RICKENBACH

Mhm. Skratka, odtočil sem, se umil roke in se vrnil nazaj. Ni več dihal. Pivo, ki ga je naročil, je imelo cianidno aromo. Zdelo se mu je, da ima precej rezek okus.

HAYER nameni oster pogled proti HANNAH.

HAYER RICKENBACH

Taki vašim niso bili pomembni, čeprav je vsak od njih imel svojo zgodbo. Bili so packa, ki jo pomiješ s stekla in potem pozabiš nanjo. Niso bili razpoka ali pa kamen. Za vas niso bili kaj, kar lahko spremeni celotno sliko.

HANNAH ROBINSON

Ljudje niso packe.

HAYER RICKENBACH

Da, težje jih je odstraniti.

HAYER ji pokaže hrbet in HANNAH je vse bolj mučno.

HAYER RICKENBACH

Kaj se je zgodilo potem?

HANNAH gleda v prazno.

HAYER RICKENBACH
Gospodična?

HAYER počasi obrača svojo glavo proti njej.

HAYER RICKENBACH
(ukazujoče)
Gospodična!

HANNAH ROBINSON se popraska po glavi, kakor da se skuša spomniti ter se usede, medtem ko začinja HAYER spet hoditi okoli nje.

HANNAH ROBINSON
Prevzeli ste vse veje oblasti. Postali ste sodnik, porota in rabelj. Predvsem slednje. Bila so poročila o mučenju s strani uglednih mislecev, ki so precej hitro poniknila. Kot oni.

HAYER RICKENBACH
Glede teh incidentov - zame ni razlike med intelektualci in prostitutkami. Oboji so glasni, ko jim tega ni treba in tiho, ko bi se morali oglašati.

HANNAH ROBINSON
Sledilo je vse več izginotij. Sprva je kazalo na naključje, a ko ni bilo več vaših kritikov, so bili določeni sumničavi. A ti so bili redki. Svet vam je začuda jedel iz dlani.

HAYER RICKENBACH
Lepa beseda lepo mesto najde, še posebej, če imaš topove in bombe.

HANNAH ROBINSON
Vašim državljanom je bilo super, imeli ste visoko podporo, vsi so imeli službe, no, akademiki ne, a to vas in sodržavljanov ni zanimalo, vsi so živeli v relativnem obilju, urejeno ste imeli vse. Vendar želeli ste si več zemlje.

HAYER odvrže pokajeno cigareto.

HAYER RICKENBACH
(patetično)
Moja gruda je bila premajhna za vse.

HANNAH ROBINSON
Prevzeli ste tisto od sosedov, s tanki.

HAYER se grobo zareži ter ploskne. Nato odide proti HANNAH.

HAYER RICKENBACH
In takrat so se vaši prvič oglasili. Benigno. Napisali so jezno pismo o tem, kako so jezni. Šele takrat. Bravo.

Poda ji roko in HANNAH ga prestrašeno gleda.

HANNAH ROBINSON
Prej ni imelo...

HAYER vzame njeno desno roko in jo pri tem dvigne iz stola, nakar še s prosto levico vzame njeno levico. Sklenjena sta z rokami. HAYER ji močno stiska obe roki proti tlem in HANNAH se od bolečine kremži.

HAYER RICKENBACH
Smisla? Se niste poslušali? Že pred zasedbo sem naredil toliko, da bi se moral vsaj zagovarjati.

HANNAH ROBINSON
Niso se zavedali...

HAYER RICKENBACH
Česa sem zmožen?! Ha! Že pred vstopom v politiko sem imel kri na svojih rokah.

HANNAH ROBINSON
Pričakovali so...

HAYER RICKENBACH
Da sem bom umiril? Kaj se zgodi, če psu dopuščaš, da vse grize? Ogloda te do kosti!

HANNAH ROBINSON
Predvidevali so...

HAYER RICKENBACH
Da bodo drugi rešili godljo? Od kdaj pa oni prelagajo na druge? A niso svetovni policaj?

HANNAH ROBINSON
Želeli so...

HAYER RICKENBACH
Vsak idiot si lahko kaj želi, gospodična. Da se pa to uresniči - treba je dejanj, ne besed!

HAYER jo spusti in HANNAH pade po tleh ter se prime za roko. Je na robu solz. HAYER gre stran od nje in gleda stran.

HAYER RICKENBACH
(zaničljivo)
Saj ste živi.

HANNAH ROBINSON si še zmeraj ogleduje roke in nato togotno proti HAYERJU, ki gleda naokoli. Situacija ga bega.

HAYER RICKENBACH
V tej sobi je premalo ljudi.

HANNAH ROBINSON
Ne razumem.

HAYER se nagne proti njej.

HAYER RICKENBACH
Vsaki reakciji sledi protireakcija in, res je, sam tega nisem bil toliko deležen, mogoče sem zato tukaj, ha ha ha, toda čemu ni tukaj nikogar razen vas?

HANNAH ROBINSON
Zakaj bi moral biti še kdo?

HAYER RICKENBACH
Gospodična, glede na najine incidente bi morali skozi ta vrata...

Pokaži ji na vhod na desni strani odra.

HAYER RICKENBACH
...po vseh pravilih priti specialci in me potolči. Prekiniti bi morali najin pomenek ter me odpeljati. To se ni zgodilo.

HANNAH vstane, si otrka roke ter sproži ključbovalni pogled HAYERJU.

HANNAH ROBINSON
Samo midva sva.

HAYER RICKENBACH
Niste ozvočeni?

HANNAH ROBINSON
Ste na tleh?

HAYER se nameni k njej.

HAYER RICKENBACH
Smem pogledat, če ste?

HANNAH dvigne svojo levo roko v znak obrambe in gre nazaj.

HANNAH ROBINSON
Mi ne verjamete?

HAYER se ustavi.

HAYER RICKENBACH
Ste.

HANNAH še drži svojo levo roko.

HANNAH ROBINSON
Nisem.

HAYER se popraska po bradi.

HANNAH ROBINSON
Prisežem.

HAYER RICKENBACH
Pri svojem očetu?

HANNAH ROBINSON
Da.

HAYER gre proti njej.

HAYER RICKENBACH
Vseeno bi rad...

HANNAH ROBINSON
Ne!

HAYER se ustavi.

HAYER RICKENBACH
Ste, toda očitno se je zgodila huda kolobocija in vas, kurirko, so poslali. Niso pa še dobili, kar želijo. Rešiti jim morate riti.

HANNAH gre izzivalno naprej proti njemu.

HANNAH ROBINSON
Sem jim jih že.

HAYER RICKENBACH
Ker opravljate njihovo umazano delo?

HANNAH ROBINSON
Ugibajte.

HAYER gre k svojemu stolu. Usede se nanj.

HAYER RICKENBACH
Prav. Prišlo je do procesnih napak in spet se bom moral zagovarjati.

HANNAH se namuzne.

HANNAH ROBINSON
Vaši zastonj tečaji retorike vam tokrat ne bodo v korist.

HAYER vstane in gre za svoj stol.

HAYER RICKENBACH
Procesni lapsusi so pa bili?

HANNAH gre isto za svoj stol.

HANNAH ROBINSON

Bili smo bolj previdni kot ponavadi. Vsak dokaz, vsako pričo smo preverili večkrat, kot je priporočeno.

HAYER RICKENBACH

Tudi moje sodelavce?

HAYER se prime za naslonjalo.

HANNAH ROBINSON

Predvsem njih. Zanimiva družčina.

HANNAH tudi.

HAYER RICKENBACH

Podgane prve zapustijo ladjo, so pa dober kader. Naredili ste popolno sojenje, čestitke.

HAYER in HANNAH se gledata in pri tem imata oba roke na naslonjalu. Izgleda, kot da sta zmrznila. Delujeta kot zrcalna slika drug drugega. HANNAH ima, tako kot HAYER, narisane nasmešek, a kmalu zbledi in umakne svoj pogled.

HAYER RICKENBACH

Blefirate, nekaj je še, nekaj hujšega. Kaj rabite?

HANNAH se ponovno postavi za stol kot prej in ga gleda.

HAYER RICKENBACH

Namen tega srečanja mi potem ni jasen.

HANNAH ROBINSON

Poskušajte uganiti.

HAYER RICKENBACH

Gospodična, meni se nikamor ne mudi, vendar nisem za slabe štose.

HANNAH pristopi počasi do HAYERJA.

HANNAH ROBINSON

(pomilovalno)

Da se človek vaše inteligence noče iti takih zabavnih banalnosti...

HAYER RICKENBACH

Raje mi predavajte o poteku celotne vojne.

HANNAH se ustavi.

HANNAH ROBINSON

(izzivalno)
Raje povem končni rezultat.

HAYER RICKENBACH

Gotovo ste dodali par ničel.

HANNAH ROBINSON

Par smo jih morali odvzeti, ker bi nam drugače očitali pretiravanje.

HAYER RICKENBACH

(navdušeno)
Lepo, imeli bomo zamolčane žrtve.

HANNAH v strahu stopi nazaj.

HANNAH ROBINSON

Imate prav, itak je nesmiselno omenjati vse, kolikor jih bomo prešteli, če jih bomo, bolj zanimivi so zadnji dnevi.

HAYER se zresni, medtem ko se mu HANNAH med pripovedovanjem približuje.

HANNAH ROBINSON

Da, dobro poznam. Bili ste sami v svoji vili na hribu. Nikogar niste hoteli videti in obratno. Spodaj so oblegali mesto, a vi ste se kot strahopetec skrivali v vaši graščini. Še ukazov niste več dajali, pustili ste jih drugim. Ne da je kaj koristilo, vse je bilo že odločeno, le to ne, ali boste pripeljani v kombiju ali krsti. Naši so se počasi prebijali do vaše hiše in vdrli noter. Našli so vas na klopci v vrtu, ko ste hranili...

HANNAH se začudi.

HANNAH ROBINSON

Pse?

HANNAH in HAYER se gledata iz oči v oči.

HAYER RICKENBACH

Izpustili ste moje besede konjenici.

HANNAH ROBINSON

Niso bile zavedene v poročilu.

HAYER RICKENBACH

Seveda.

HAYER se umakne njenemu pogledu in gleda v prazno.

HAYER RICKENBACH

Ko so me aretirali, sem jih vprašal: 'Poznate razliko med ljudmi in živalmi?' Odkimali so in jaz sem jim odvrnil: 'Živali ubijajo, ker ne znajo drugače, medtem ko ljudje ubijajo, ker nočejo drugače.' Smejali so se, prihodnje potrate zraka. Hkrati sem se jim zahvalil za tako zgodnje prijetje. Zamudili so samo...par let.

HANNAH se vzravna.

HANNAH ROBINSON

Se slabo počutite?

HAYER RICKENBACH

Zadušljivo je, ampak ne.

HANNAH ROBINSON

Ne tako, na splošno slabo.

HAYER hodi in gre mimo HANNAH.

HAYER RICKENBACH

A, da, predvsem ko opazim, kako se ljudje izogibajo odgovornosti.

HANNAH se poskuša nasmejati, a rajši izreče naslednje besede.

HANNAH ROBINSON

Za druge vas skrbi...

HAYER bruha HANNAH v obraz.

HAYER RICKENBACH

Za vse se ne dogaja nič pomembnega, vse je samo navaden štos. Če se dogajajo stalne epidemije v Afriki? Me ne briga. Če se že spet pobijajo na Bližnjem Vzhodu? Meh, vseeno mi je. Če se je potopil še en tanker na Aljaski? In? Predvsem vaša generacija je taka, gospodična. Saj ste omenili svoje kolege?

HANNAH ROBINSON

Ne jih žalit. Ni jih tukaj in...

HAYER RICKENBACH

Se ne morejo braniti. Kljub temu - kako je vašim lahko vse prelagati na druge ali pa na kasneje! Vse zamaknjeno potem postopoma pronica v življenje, tudi ko se umaknejo v svojo najljubšo serijo, magari kakšno o škratih in vilah ter vitezih ali kaj še vem čim. A prej se bodo sekirali za preobrate v epizodah tega šunda kot za stanje sveta.

HAYER zavzdihne.

HAYER RICKENBACH

Vmes se pa dogajajo najhujše tragedije, vsakič bolj krute od prejšnjič.

HAYER pogleda na stran in si prikima.

HAYER RICKENBACH

Zame je najhuje stati in storiti nič.

HANNAH ob teh besedah skoči do njega.

HANNAH ROBINSON

(jezno)

O ne, ne, ne! Ne boste govorili o tem. Izgubili ste vso pravico! Ne morete se iti avtoritete! Ne veste nič o tem, razumete!

HAYER RICKENBACH

O tem, kako lahko gledaš trpljenje in ga ne preprečiš?

HANNAH ga prime za ovratnik in HAYER se skuša izviti, a se ne more.

HANNAH ROBINSON

Ne, tega sploh ne veste! Vi imate ideje o tem od drugod, tega niste nikoli doživeli! Vi niste bili priča temu, vi niste videli, kako je kdo propadal, čeprav ji ni bilo treba!

HAYER RICKENBACH

Vi pa?!

HANNAH ga počasi spusti. Pri tem je malo odsotna.

HAYER RICKENBACH

Preprosto vprašanje, gospodična.

HANNAH se umakne nazaj.

HAYER RICKENBACH

Ergo?

HANNAH se še bolj umakne, pogladi po vratu in pri tem ne gleda na HAYERJA.

HANNAH ROBINSON

Še vedno ne veste, čemu ste tukaj.

HAYER RICKENBACH

Umikate se.

Zavrti se proti njemu.

HANNAH ROBINSON

(jezno)
Nisva zaradi mene v čudu arhitekture!

HAYER RICKENBACH

Razlog stoji pred vami.

HANNAH ROBINSON

Zelo ste uvidevni, bravo.

HAYER RICKENBACH

Niste iskreni z mano.

HANNAH gre proti njemu.

HANNAH ROBINSON

Zaslužiti si morate.

HAYER RICKENBACH

O meni veste več kot jaz o sebi.

HANNAH se nasmehne.

HANNAH ROBINSON

Dvomim.

HAYER RICKENBACH

Ne morem se odločiti glede vašega poguma. Na samem sva, na otoku sredi oceana, pod zemljo...

HAYER pogleda na stran, nakar pogleda njo.

HAYER RICKENBACH

(osuplo)
O. O!

HAYER raztegne svoj obraz v srhljiv nasmešek.

HAYER RICKENBACH

Dobro ste naredili.

HANNAH se zmede.

HANNAH ROBINSON

Potegnili vam je?

HAYER RICKENBACH

Popolnoma. Laska mi.

HANNAH se nerodno zasmeji.

HANNAH ROBINSON

Eh...hvala.

HAYER z roko pokaže na stol.

HAYER RICKENBACH

Dajte, odpočijte si noge in roke ter vam razkrijem vaš plan.

HANNAH ROBINSON

V redu.

HANNAH začenja počasi korakati proti stolu.

HANNAH ROBINSON

Vas ne moti?

HAYER RICKENBACH

Sploh ne, sploh ne.

HANNAH se počasi usede na stol, medtem ko HAYER kroži okoli nje.

HAYER RICKENBACH

Že to, da ste tukaj samo vi, gospodična, bi moral biti močen signal. Z nama bi moral biti gospod tožilec, ne?

HANNAH je tiho. Premišljuje, kaj bi rekla.

HANNAH ROBINSON

Izrecno sem zahtevala samo svojo prisotnost.

HAYER RICKENBACH

Postaja vse boljše.

HAYER se zasmеji in HANNAH nervozno prikima.

HAYER RICKENBACH

Nadalje, v letalu ste bili sami s pilotom.

HANNAH ROBINSON

Kako ste...

HAYER RICKENBACH

Poslušal sem korake, bilo jih je malo in še ti so bili vaši.

HANNAH prestrašeno prikima.

HAYER RICKENBACH

Potem so tu še lisice. Nenamerna simbolika.

HANNAH ni čisto sigurna, kaj naj naredi in HAYER se postavi pred njo ter pokrči kolena. Gleda jo v oči.

HAYER RICKENBACH

Hkrati vidim vaš trepet ob mojem pogledu na vas ter, ho ho, rahlo rdečico. Šibijo se vam kolena in težko požirate slino.

Sledi kratek nelagoden pogled z HANNINE strani.

HAYER RICKENBACH

Vse to pomeni le eno stvar.

HAYER se vzravna in gre počasi za HANNAH. Roke da na naslonjalo in nagne glavo k njej.

HAYER RICKENBACH

(šepetajoče)

Všeč sem vam.

HANNAH bliskovito plane s stola in hodi stran od HAYERJA z dvignjenimi rokami, izbuljenimi očmi in nerodnimi koraki.

HANNAH ROBINSON

Ne, ne, ne, ne, ne...

HAYER gre proti njej z iztegnjenimi rokami.

HAYER RICKENBACH

Ne se ustrašiti, tukaj sem za vas.

HANNAH ne ve, kaj bi naredila z rokami. Hodi nazaj in se spotakne ob HAYERJEV stol, ki zato pade. HAYER se ji približa in ona začne korakati stran. Lovita se, nakar se HANNAH nameni proti izhodu, toda tam je že HAYER, ki ji blokira pot. Njegov obraz ima zadovoljni nasmešek ter zapeljiv pogled. HANNAH ga gleda, nakar se zakadi vanj. HAYER je ne spusti naprej in ona se odmakne. Še enkrat se zakadi vanj, a on jo tokrat močno prime in HANNAH se s težavo izmuzne iz njegovega objema. Ko se, gre s hrptom nazaj in pogledom naprej proti svojemu stolu. HAYER ji počasi sledi. Njen korak, njegov korak - tako se gre ta igra. HANNAH mu da z roko znak za stop, a on se ne ustavi. HANNAH se spomni in izza hlačnice izvleče pištolo. HAYER se ustavi, a njegov izraz ostane isti. HAYER pohitri svojo hojo in HANNAH ustrelji. Pištola zataji. HANNAH zmrzne in HAYER gre počasi do nje. S svojo desno roko prime za cev pištole in jo, skupaj z njeno roko, dvigne v zrak. HAYER se približa HANNAH do te mere, da se njuna obraza že dotikata, medtem ko sta njuni roki v zraku. Gledata se in HANNINE ustnice trzajo. ONA se vse bolj kremži in HAYER ji iz rok vzame pištolo ter gre stran od nje. HANNAH spusti svojo roko dol. HAYER si pozorno ogleduje pištolo in nameni HANNAH nasmešek. Pištolo usmeri v njo, a je ne sproži. Pogleda v petelina in vidi, da je poln. Nabije pištolo in HANNAH se zdrzne. Počasi gre proti njej in ko ji je blizu, se ustavi. Poda ji pištolo in ona ga presenečeno pogleda. Prikima ji in ona jo počasi vzame. Ko jo pospravlja, HAYER pristopi do svojega stola.

HAYER RICKENBACH

Počlaščen sem nad vašo fascinacijo z mano.

Pobere ga, otrka in postavi na isto mesto kot prej.

HAYER RICKENBACH

Toda ne čutim isto, kar še ni težava. Imel sem že dosti razmerij na to temo.

HAYER se usede na stol in gleda stran od nje.

HAYER RICKENBACH

Čemu vztrajate? Vam gre za slavo? Źali me, da sem orodje za njo. Denar? Lažje ga lahko dobite kot s temle. Prihodnost? Videl sem jo, ni je vredno reševati.

HANNAH ROBINSON

Ne sledim.

HAYER RICKENBACH

Kurirji.

HANNAH pospravi pištolo.

HANNAH ROBINSON

Sem asistentka tožilca...

HAYER RICKENBACH

Opravljate njegovo umazano delo, kurirka ste.

HANNAH ROBINSON

Še niste ugotovili?!

HAYER RICKENBACH

Karkoli je že, mora biti izjemno slabo za vašo stran. Obsodbe gotovo ni in...

HANNAH ROBINSON

Je že spisana!

Sledi pavza, med katero HAYER gleda zmedeno proti HANNAH. Da, HAYER je zmeden.

HAYER RICKENBACH

Ne razumem.

HANNAH ROBINSON

Obsodba je že spisana. Samo še na sodišče je treba.

Na obrazu HAYERJA je občutek, ki smo ga videli že dostikrat pri HANNAH, a še ne pri njem - HAYER postaja prestrašen.

HAYER RICKENBACH
Vse je že...odločeno?

HANNAH ROBINSON
Jutri bo, torej ja.

HAYER RICKENBACH
Nisem tukaj zaradi fiaskov?

HANNAH ROBINSON
Nismo si jih privoščili.

HAYER se vrne k svojemu stalnemu obrazu, ki deluje tokrat narejeno.

HAYER RICKENBACH
Če se lažete...

HANNAH ROBINSON
Bi se že. A sem se?

HAYERJEVE ustnice postanejo vse bolj stisnjene in oči so priprte. Zadržuje se.

HAYER RICKENBACH
Tole je potem častni krog.

HANNAH ROBINSON
Recimo.

HAYER RICKENBACH
Karkoli rečem...

HAYER premika glavo, kakor da se levi in živčno hodi okoli prostora. HANNAH je pri miru in mu z glavo sledi.

HANNAH ROBINSON
Nima nobenega vpliva. Lahko rečete karkoli, a vsega je konec. Čaka vas...

HAYER RICKENBACH
Vem, par toplih obrokov na dan, pogled na gore in knjižnica.

HANNAH ROBINSON
Hotela sem reči kazen.

HAYER RICKENBACH
Ne maram gora.

HANNAH ROBINSON
Navaditi se boste morali nanje.

HAYER preneha z gibom glave in je spet stari on. Isti izraz kot prej.

HAYER RICKENBACH

Tale soba je mesnica in sem pujs, pripravljen za zakol. Režete me, tako počasi in z veseljem. Pregledujete vsak centimeter mojega telesa in se pri tem hihitate.

HANNAH ROBINSON

Grafično.

HAYER z gnusom pogleda HANNAH.

HAYER RICKENBACH

Namen te igre mi sploh ni jasen. Naslajanje mi pride na misel, vendar ste potem ste še en kreten s kravato. Tega ste se našli od svojih kolegov.

HANNAH ROBINSON

Obsedeni ste z njimi.

HAYER RICKENBACH

Njih ste takoj branili, brilijantno!

HANNAH ROBINSON

Zakaj?

HAYER RICKENBACH

Zakaj ste jih? V glavo vam ne znam pogledat...

HANNAH ROBINSON

Zakaj?

HAYER RICKENBACH

Na kaj to leti?

HANNAH ROBINSON

Zakaj?!

HAYER RICKENBACH

Kaj zakaj?!

HANNAH ROBINSON

ZAKAJ?!

HANNAH prileti do njega in mu v obraz vrže naslednje besede.

HANNAH ROBINSON

Na rokah imate toliko krvi, da je nobena voda ne bo zmogla sprati. Lahko si drgnete, kolikor želite, magari z belilom ali pa kislino, toda kri bo ostala, še naprej mazala vašo podobo in vam zlezla pod kožo. Vendar ko stojite tukaj, ne vidim okrutneža, čeprav ste vse bolj zasvinjani. Že med procesom...našla sem definicijo uglajene pošasti. Pred mano je.

HAYER ji da zaničljiv pogled.

HAYER RICKENBACH
Ali to kam pelje?

HANNAH ROBINSON
Kaj vas je gnalo, da ste povzročili toliko gorja?

HAYER se začenja smejati in to traja nelagodno dolgo. HANNAH ga vmes žalostno gleda. HAYER opazi to med smehom in je nepričakovano šokiran.

HAYER RICKENBACH
Vi ste resni?!

HANNAH ROBINSON
Dolgovali so mi uslugo.

HAYER jo presenečeno gleda.

HANNAH ROBINSON
Opazila sem detajle, ki jih drugi niso in tako smo dosegli najdaljšo možno obsodbo za vas. Ponujati so mi začeli vse, kar si želim. Hotela sem pogovor z vami.

HAYER RICKENBACH
Na samem?

HANNAH ROBINSON
No...

HANNAH mu pokaže izhod in HAYERJU ni jasno. Še enkrat mu da z roko gesto, da gre ven in njena želja je njemu zmedena izpolnitev ukaza. HANNAH je čisto mirna, ko odide. Malo postopa po prostoru in kmalu se od zunaj zasliši strel. Slišimo tek, še en strel in spet se pojavi HAYER, ves zadihan.

HANNAH ROBINSON
Tokrat ste se pa gotovo razgibali.

HAYERJU gre vse skupaj hudo na smeh.

HAYER RICKENBACH
Vaša nagrada sem?

HANNAH ROBINSON
Ne morem vas razumeti. Trudim se najti odgovore, toda nič ni. Vsi mi pravijo, naj opustim to norost in grem naprej, toda ne. Hočem vedeti.

HAYER RICKENBACH
Hočete?

HANNAH ROBINSON
Moram.

HAYER RICKENBACH

(zaničljivo)

Da boste šli razposajeni domov, k svojim kolegom, jim povedali o vsem tem cirkusu, nakar vam bodo povedali par internih for, ki jim boste namenili nasmeh, čeprav jih ne razumete, čemur bo sledilo pitje vina ob citiranju Sartra?

HANNAH ROBINSON

To je samo zame. Rabim.

HAYERJEV izraz na obrazu se spreminja v resnobllost.

HAYER RICKENBACH

Gospodična, ste kdaj slišali zgodbo o človeku, ki je prodal svet?

HANNAH odkima.

HAYER RICKENBACH

Oče mi je rekel, da je ljudska.

HAYER hodi v krogu okoli svojega in njenega stola ter govori v slogu pravljicarjev.

HAYER RICKENBACH

V malem mestecu ob potoku je enkrat prišel tujec, oblečen po zadnji modi, izjemno milega obraza ter lepih besed. Starejši meščani so se ga izogibali, sprožil jim je davne spomine, medtem ko mlajši niso vedeli, čemu je temu tako. Toda niso se upirali starejšim, bilo jim je vseeno. Ta gost je šel nato v lokalno krčmo, kjer je doživel isto - z eno razliko. Mladenič, ki je delal v njej, mu je postregel in njegov oče, lastnik krčme, je postal zato jezen. Ko je tujec plačal svoj obed ter odšel, je oče odvihral do svojega sina in mu zabrusil: 'Kako si drzneš? Mar ne veš, da je to človek, ki je prodal svet?' 'Kako to misliš? Kako je to naredil?' 'Ni važno, važno je, da je to storil!' Njunemu prepiru je sledil možki, starejši od očeta, ki je pristopil do njiju in pripomnil: 'Drži, to je človek, ki je prodal svet. Najhujši zločinec. Toda če ne bi bilo njega, bi bil pa to kdo drug. Take so stvari, tako je že od nekdaj.'

HAYER se ustavi in gleda predse.

HAYER RICKENBACH

Vsaka doba potrebuje človeka, ki je prodal svet. Tistega, ki s svojimi dejanji združi ljudi proti sebi, da se potem izboljšajo. Če ga ni, se ga pa najde.

HAYER počasi hodi proti HANNAH in postaja rahlo vročičen.

HAYER RICKENBACH

Ampak najboljši so tisti, ki so pripravljeni sprejeti to vlogo nase. Ne da mu jo drugi dodelijo, temveč da se je sami zavedajo ter se je potem držijo. Taki lahko sprožijo največje izboljšave človeštva.

HANNAH in HAYER se gledata iz oči v oči. HANNAH narahlo odkimava.

HANNAH ROBINSON

Vi ste torej Mahatma Mussolini?

HAYER RICKENBACH

Da.

HANNAH se rahlo nasmeji.

HANNAH ROBINSON

Ne.

HAYER RICKENBACH

Ne?

HANNAH ROBINSON

Ne, ker to ni to. Nikakor ni to. Ne boste mi rekli, da vas je gnala želja po popravljanju sveta.

HANNAH želi oditi, a HAYER jo premočno prime za roko.

HAYER RICKENBACH

Ali ni po moji vojni mir, gospodična? Ali ni gospodarstvo v razcvetu? Ali ni kultura vse bolj bohotna? Ali nisem združil ljudi različnih veroizpovedi proti sebi? Ali ni zaradi mene vse boljše?

HANNAH ROBINSON

Ampak...

HAYER RICKENBACH

Ste hoteli moje osebne travme?

HAYER spusti njeno roko in patetično deklamira naslednji govor.

HAYER RICKENBACH

Da, moja velika ljubezen me je zapustila in moje srce se je ohladilo. Zaprl sem ga za veselje in mu odprl pot za gnus.

HANNAH ROBINSON

Nisem mislila tako.

HAYER rogajoče zasika.

HAYER RICKENBACH

Vem, nisem zgodbica za lahko noč o princu, ki se je po uveneli vrtnici obrnil, ves razočaran nad življenjem, proti vsem. Nakar jim je obljubil maščevanje in si začel nabirati vojsko. Ko je je imel več, kolikor jo je potreboval, ga je tudi uresničil.

HANNAH ROBINSON

Izmikate se mi.

HAYER RICKENBACH

Ne, kar sem povedal, je moja resnica, vaše pa ni.

HAYER ji pokaže hrbet.

HANNAH ROBINSON

Čakajte malo.

HAYER RICKENBACH

Tukaj sem samo zaradi vašega boljšega občutka. Nič več. Zgolj placebo za vašo dušo.

HANNAH ROBINSON

Motite se.

HAYER RICKENBACH

Zakaj?

HANNAH ROBINSON

Pač se.

HAYER RICKENBACH

Če boste na vsak primer...sem vaš prvi?

HAYER se obrne.

HAYER RICKENBACH

Gospodična?

HANNAH deluje, kot da bi hotela pljuniti.

HANNAH ROBINSON

Ne.

HAYER gre počasi proti njej.

HAYER RICKENBACH

Če si boste vsako stvar vzeli tako k srcu, boste imeli blazine kmalu po celi sobi.

HANNAH ROBINSON

(zase)

Kot ona.

HAYER RICKENBACH

Kdo?

HANNAH ROBINSON
Kaj vas briga!!!

HANNAH se odmika od HAVERJA in on ji sledi.

HAVER RICKENBACH
Sva tukaj tudi zaradi nje?

HANNAH ROBINSON
Nikakor.

HAVER RICKENBACH
O, sva. Kaj je bilo?

HANNAH ROBINSON
Nič.

HAVER RICKENBACH
Omenjate jo. Koga?

HANNAH se ustavi.

HANNAH ROBINSON
Nima veze s tem!

HAVER tudi.

HAVER RICKENBACH
Kako ji je bilo ime?

HANNAH ROBINSON
Ni me poslalo sem, doktor Freud.

HAVER RICKENBACH
Dal sem vam dosti, dolgujete mi.

HANNAH ROBINSON
Vam?!

HAVER RICKENBACH
Dobili ste, kar ste hoteli.

HANNAH ROBINSON
Kljub temu...

HAVER RICKENBACH
Bil sem iskren.

HAVER prekriža svoje roke.

HAVER RICKENBACH
Bodite še vi.

HANNAH zapre oči. Očitno premišljuje, nakar jih počasi odpre.

HANNAH ROBINSON
Imela sem kolegico...

HANNAH začenja odkimavati z glavo in rokami.

HANNAH ROBINSON
Ne, to ni...to ni...vaše početje nima nič z njo. Ne boste mi oskrunili spomina na njo. Ne boste.

HAYER RICKENBACH
Ste ga že sami.

HANNAH močno izbulji oči.

HANNAH ROBINSON
Nisem!

HAYER postane sila nesramen.

HAYER RICKENBACH
Ne želite mi je omenjati, se je sramujete?

HANNAH ROBINSON
Ne, ne; ne, ne...

HAYER RICKENBACH
Pa se jo, ona je samo bergla za vaše manipulacije.

HANNAH ROBINSON
Ne, ne, ne...

HAYER RICKENBACH
Še imena nima, izmislili ste si jo!

HANNAH skoči njemu v obraz

HANNAH ROBINSON
Gita, ime ji je Gita!

HANNAH se ustavi, pogleda na svoj stol in počasi koraka proti njemu. Vmes govori. Sprva skuša biti hladna, a postaja vse bolj čustvena.

HANNAH ROBINSON
Kolegica, na faksu. Bila je zabavna, a ni marala prava. Hotela je študirati kaj drugega. A vsi so ji rekli, naj vztraja, saj bo, se boš navadila, ha ha ha. In je. Dosti časa se je držala. Družila se je z nami. Imela je smešne odzive. Znala je slediti pogovoru. Bila je inteligentna. Ha ha ha. Enkrat se je začela izgublјati. Odsotna je bila. Povedala sem ostalim, oni pa, ah saj bo, ne sekiraj se, Hannah. To je ona, motovilčica. Ha ha ha. Vse bolj je izginjala, postala je duh. Ne, še duh je bil bolj opazen. Ni nam več sledila. Kdaj je kar odšla, brez slovesa. Ha ha ha. Enkrat je prišla v predavalnico. Šla je do omare. Tam si je razbijala glavo. Odpeljali so jo. Vsi smo

(MORE)

HANNAH ROBINSON (cont'd)

se čudili, nakar smo šli na kavo. Ha ha ha. Vrnila se je. Kazalo je na bolje. Celo smejala se je, a ne z nami. Zavrgli smo jo, kot kolo. Ha ha ha. Hotela je spet navezati stike z nami. Samo jaz sem se odzvala, samo jaz. Drugi so mi rekli, naj jo pustim. Ne smeš se družiti z njo, ona je nora. Nisem hotela. Ubogala sem jih. Ha ha ha. Izolirala se je, govorila zase. Nihče se ni obregnil ob njo, bila je tapeta. Enkrat je prišla sredi avle s pištolo v roki in se v pričo nas ustrelila. Vsi smo samo gledali. Ha ha ha.

HANNAH je na robu joka, a se zadržuje. HAVER jo obsodujoče gleda.

HAVER RICKENBACH

In še vedno se družite s temi sočutneži.

HANNAH ROBINSON

Ja.

HAVER RICKENBACH

Tako imenovani kolegi.

HANNAH ROBINSON

Drži.

HAVER RICKENBACH

Pljuvate na njen grob.

HANNAH ROBINSON

Ne, ker...

HANNAH se vzravna in počasi stopa proti HAVERJU.

HANNAH ROBINSON

Sem opomnik na njihovo brezbržnost. Ne marajo moje družbe, to mi je znano, in dostikrat me skušajo ignorirati. Povešajo pogled v moji bližini, toda ne umaknem se. Rečem bolj malo, a sem prisotna. Ostanem in bom ostala, dokler se ne začnejo zavedati, česa niso storili. Kolikor jih poznam, ne bo to nikoli. A ne grem stran. Ne več.

HANNAH se mu približa.

HANNAH ROBINSON

Ha. Ha. Ha.

HAVER RICKENBACH

Bravo.

HANNAH ROBINSON

Hvala, ampak ne hvala.

HAYER RICKENBACH
Boljši ste kot oni...

HANNAH ROBINSON
Tišina.

HAYER RICKENBACH
A ste me...

HANNAH ROBINSON
TIŠINA!

HAYER je rahlo presenečen nad njenim odzivom in HANNAH ga grozeče gleda.

HANNAH ROBINSON
Prenehajte z vašo besedno drisko! Z njo ste okužili množice, a mene niste. Ste samo osamljeni neparfurmiran zagrenjen kmetavzar z apetitom po uničenju. Nič več, zgolj prazna lupina, ki se gre vladarja. V bistvu je vseeno, čemu ste sprožili ves ta cirkus.

HAYER RICKENBACH
Odgovoril sem...

HANNAH ROBINSON
TIŠINA, KAJ JE TO?!

HAYER stisne ustnice.

HANNAH ROBINSON
Nima smisla pogrevati. Kar se je zgodilo, se je žal zgodilo. Očitno se je moralo, a važno je, da se ne bo nikoli več. Vi boste gnili in se postopoma razblinili v davni pozabljeni odmev.

HANNAH se mu približa.

HANNAH ROBINSON
(šepetajoče)
Zmagali smo.

HANNAH mu nameni nasmešek in se odpravi proti izhodu.

HAYER RICKENBACH
Zmagal sem.

HANNAH se ustavi in se s pomilovalnim pogledom vrne nazaj.

HAYER RICKENBACH
Sem. Vaš trenutni triumf je le utvara. Vedno so govorili samo o meni. Vaših ni nihče omenil, bili ste statisti.

HANNAH ROBINSON

To ne dokazuje ničesar!

HAYER jo ignorira.

HAYER RICKENBACH

O meni bodo pisali knjige, snemali dokumentarce, medtem ko boste vi samo opomba. Vaš obstoj bo naključje, moj usoda.

HANNAH ROBINSON

Pretiravate.

HAYER RICKENBACH

Moral bi biti poražen, da, in bi, če bi šel onkraj. Ko je ljudem zaledenela kri ob mojih dejanjih, bi moral narediti več. Imel sem priložnost. Nihče se ni brigal. Vsem je bil vseeno. Da, lahko bi bil zadnji. Lahko bi šel čez rob in ljudje bi se zamislili o svoji krutosti ter prenehali z njo. Lahko bi poskrbel zato. Nisem. Izgubil bi le, če bi bila moja vojna zadnja. Zadnja velika vojna. Pa ni. Ljudje bodo častili mir za malo časa, nakar bodo hoteli sladke vonj po mašineriji smrti. Tako je vedno.

HAYER spet gleda HANNAH, a tokrat je pogled bolj moten kot ponavadi.

HAYER RICKENBACH

Midva sva kliše.

HANNAH ROBINSON

Nisem.

HAYER prime HANNAH za ramena.

HAYER RICKENBACH

Sva. Najin pomenek se je že zgodil in se bo še dogajal, dokler bo Zemlja stala. Kar sva dejala, so že drugi. Midva sva zgolj že uporabljeni maski, spremenili so se le detajli.

HAYER spusti HANNAH in se odmika od nje do svojega stola.

HAYER RICKENBACH

Mrtvi bodo ostali mrtvi, preživeli se jim bodo pa hoteli pridružiti. Sčasoma se jim bodo vsi, eni z goljufijo, drugi od dolgčasa, tretji od biologije, četrti pa kar tako. Tudi sam se jim bom, toda ne bom pozabljen. Častili me bodo...kljub vsem kadavrom.

HAYER se rahlo zasmеji.

HAYER RICKENBACH

Vi ste samo obliž, rabili bi pa amputacijo. Ha ha ha.

HANNAH ROBINSON
Tišina!

HAYER si s svojimi rokami gladi vrat in obraz.

HAYER RICKENBACH
Bil bom še eden od zmagovalcev. O, da! Pokazal sem, da je klanje agregatno stanje človeštva. Še eden od mnogih. Ha ha ha.

HAYER se vse močneje smeji.

HANNAH ROBINSON
Tišina!!

HAYER nadaljuje s svojim smehom in ne preneha.

HANNAH ROBINSON
Tišina!!!

HANNAH priteče do njega in ga klofne. HAYER se drži za lice in je malenkostno tiho. Pavza je mučna, HANNAH postane živčna. Iznenada se začanja HAYER še bolj smejati.

HANNAH ROBINSON
TIŠINA!

HANNAH pride do njega in ga še bolj udari. HAYER tokrat ne prekine svojega smeha, ne glede na rafale udarcev. HANNAH se umakne od njega in HAYER se še bolj smeji. HANNAH postaja vse bolj jezna in priteče do HAYERJA ter ga začanja močno tepsti. HAYER se sploh ne brani ter sprejema udarce z veseljem. HANNAH ga vse bolj mlati, a on ne preneha, dokler ga ne začne kar naenkrat daviti. HAYER končno utihne in počasi izgublja ravnotežje, ko ga HANNAH drži za vrat. Kmalu padeta oba skupaj počasi na kolena. HAYERJEV obraz je prazen, HANNIN tudi. Kmalu se ji na obrazu vidi zaprepadenost. Izpusti HAYERJA, skoči stran od njega in on zajame zrak. Vsak od njiju je na svoji strani. Spogledata se in HAYER začanja z nasmeškom na obrazu odkimavati. Začenja se spet smejati kot prej in se ji počasi bliža.

HANNAH ROBINSON
TIŠINA!

HANNAH ponovno izvleče pištolo. Nameri jo nanj in HAYER se ji še bolj roga.

HANNAH ROBINSON
10...9....8...

HAYER ne preneha in zraven še premetava stole. HANNAH vse bolj počasneje odšteva.

HANNAH ROBINSON
7...6...5...

*HANNAH je že v joku. HAVERJEV smeh je dosegel
nivo histerije.*

HANNAH ROBINSON
4...3...2...

*HAVER je že gotovo nor. HANNAH se umiri, pogleda
na tla, počasi pristopi do njega in mu cev
pištole porine v usta.*

HANNAH ROBINSON
1!

STREL.

ZASTOR